

คู่มือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
แนวปฏิบัติที่ดีด้านการดำเนินการเพื่อส่งเสริม
คุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานตามภารกิจหลัก

โดย

กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ และคณะ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ได้รับทุนสนับสนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย
โครงการจัดการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยและนวัตกรรม
จากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ 2560

คำนำ

คู่มือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีด้านการดำเนินการเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานตามภารกิจหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ เป็นเครื่องมือสำหรับการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายใต้โครงการจัดการความรู้ด้านการปฏิบัติงาน เพื่อยกระดับคุณธรรมความโปร่งใส ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยโครงการจัดการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2560 โดยมีเนื้อหาประกอบด้วยโครงสร้างของการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เอกสารชุดความรู้และใบงานสำหรับการทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ผู้จัดกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมและผู้สนใจ และสามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติ เพื่อยกระดับคุณธรรมความโปร่งใสในการดำเนินงานในด้านการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของหน่วยงานต่อไป ขอขอบคุณคณะทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรบริหารส่วนตำบลปากโทก อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ที่ร่วมกันจัดทำคู่มือฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ และคณะ

สิงหาคม 2560

สารบัญ

	หน้า
หน่วยที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ	2
1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ	3
1.4 ขอบเขตของคู่มือ	3
1.5 คำจำกัดความ	3
1.6 การจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4
หน่วยที่ 2 แนวคิด และหลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม	8
2.1 แนวคิด หลักการ และความสำคัญของบริหาร ราชการแบบมีส่วนร่วม	8
2.2 ความหมายของการมีส่วนร่วม	10
2.3 ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน	11
2.4 เงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน	12
หน่วยที่ 3 กระบวนการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม	15
3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	15
3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสเข้ามามีส่วน ร่วมในการดำเนินงานตามภารกิจหลักของหน่วยงาน	17
ใบงานที่ 1 วิเคราะห์กรณีศึกษา	23
หน่วยที่ 4 เทคนิคกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ A-I-C	38
4.1 ความสำคัญของกระบวนการ A-I-C	38

	หน้า
4.2 กระบวนการ A-I-C	39
4.3 ปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยให้การประชุม A-I-C ประสบความสำเร็จ	43
ใบงานที่ 2 กระบวนการ A-I-C	45
หน่วยที่ 5 การจัดทำคู่มือหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก	50
5.1 ภารกิจหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	50
5.2 แนวทางการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก	50
5.3 วัตถุประสงค์ของการจัดทำระเบียบปฏิบัติ/คู่มือการปฏิบัติงาน	53
5.4 ประโยชน์ของการจัดทำระเบียบปฏิบัติ/คู่มือการปฏิบัติงาน	53
5.5 ลักษณะของคู่มือการปฏิบัติงานที่ดี	54
5.6 ขั้นตอนการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	54
5.7 โครงสร้างของระเบียบปฏิบัติ/คู่มือการปฏิบัติงาน	55
5.8 ตัวอย่างการจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน	57
ใบงานที่ 3 คู่มือการปฏิบัติงาน	62
ใบงานที่ 4 คู่มือประชาชน	63
หน่วยที่ 6 การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก	64
6.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล	64
6.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของกระบวนการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	68

	หน้า
ใบงานที่ 5 รายงานผลการดำเนินงาน	73
ภาคผนวก	74
แบบประเมินความรู้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวปฏิบัติที่ดี	75
แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยน เรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดี	77
เอกสารอ้างอิง	78